

การสำรวจผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ ของอาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2566

A REVIEW OF RESEARCH STUDIES ON THE ELDERLY POPULATION AMONG
FACULTY MEMBERS AND STUDENTS OF THE FACULTY OF NURSING,
PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY BETWEEN 2012 TO 2023

ชยานิต ผุดผ่อง^{1*} และ จันจิรา จารุพันธ์²

ผู้ช่วยวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์¹

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์²

ผู้รับผิดชอบบทความ* : chayanit.p@psu.ac.th

Chayanit Pudpong^{1*} and Junjira Jarupun²

Research Assistant, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University¹

General Administration Officer, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University²

Corresponding author*: chayanit.p@psu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจลักษณะผลงานวิจัยตีพิมพ์ด้านผู้สูงอายุ ของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในรูปแบบการวิจัยเอกสาร โดยเก็บข้อมูลจากเอกสารผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุที่ตีพิมพ์ในวารสารทั้งระดับชาติและนานาชาติของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในช่วงปีพ.ศ.2555-2566 จำนวน 71 เรื่อง โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลลักษณะงานวิจัยและคู่มือการลงรหัสข้อมูลสร้างขึ้น ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มากที่สุด คือ ในปี 2562 และ ปี 2565 จำนวนปีละ 11 เรื่อง (ร้อยละ 15.5) ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงนี้ เป็นผลงานวิจัยของนักศึกษานิพนธ์วิทยานิพนธ์มากที่สุด (ร้อยละ 43.7) โดยผลงานวิจัยมีการตีพิมพ์ทั้งในวารสารระดับชาติ (ร้อยละ 52.1) และระดับนานาชาติ (ร้อยละ 45.1) ส่วนใหญ่มีการศึกษาในกลุ่ม

Received: 6 January 2024

Revised: 8 May 2024

Accepted: 10 May 2024

Online publication date: 29 June 2024

ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี (ร้อยละ 29.6) รองลงมาเป็นผู้ป่วยระยะวิกฤต/ระยะสุดท้าย (ร้อยละ 12.7) วิธีการวิจัยที่นิยมใช้มากที่สุด คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (ร้อยละ 70.4) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ มีเพียงร้อยละ 29.6 องค์ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัยส่วนใหญ่เป็นผลต่อการปฏิบัติการพยาบาล ด้านการฟื้นฟูสภาพผู้สูงอายุ (ร้อยละ 28.2) รองลงมาเป็นผลด้านการดูแลรักษา (ร้อยละ 26.8) ทั้งนี้ การศึกษาดังกล่าวทำให้เห็นภาพรวมของการวิจัยด้านผู้สูงอายุของคณะพยาบาลศาสตร์ ภายในระยะเวลา 10 ปี องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการสำรวจในครั้งนี้จะเกิดประโยชน์แก่คณะพยาบาลศาสตร์ต่อไป

คำสำคัญ : การสำรวจงานวิจัย / ผลงานวิจัย / ผู้สูงอายุ / พยาบาลศาสตร์

Abstract

This study aimed to survey published research articles focusing on the elderly conducted by faculties and graduate students in the Faculty of Nursing at Prince of Songkla University. The study utilized a document research format, collecting data from research articles on the elderly published in both national and international journals by faculties and graduate students between 2012 and 2023. A total of 71 subjects were included in the analysis, with data collected on various research characteristics. The data were recorded using a researcher-created data recording form, which was subsequently validated for quality and content by three experts. Analysis was conducted using frequency distribution and percentage calculations.

The research findings revealed that the majority of published research articles on the elderly were from the years 2019 and 2022 equally (15.5%), indicating an increasing trend during this decade. Master's degree students contributed the most to published research (43.7%). The research articles were published in both national journals (52.1%) and international journals (45.1%). The studies predominantly focused on groups with good health (29.6%) and critically ill or end-of-life patients (12.7%). Quantitative research methods were most commonly employed (70.4%), followed by qualitative research (29.6%). The research findings primarily had implications for nursing practice, particularly in the areas of elderly rehabilitation (28.2%) and healthcare (26.8%). This study provides

a comprehensive overview of research on the elderly within the Faculty of Nursing over the past decade and serves as a valuable benchmark for future graduate studies in this field.

Keywords: Survey research / Research studies / Elderly / Nursing

บทนำ

ชีวิตมนุษย์เริ่มขึ้นตั้งแต่ปฏิสนธิแล้วมีการเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย โดยได้รับการดูแลจากครอบครัวผ่านช่วงวัยต่าง ๆ ตั้งแต่วัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ จนถึงวัยชรา องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุว่าเป็นผู้ที่มียายุตั้งแต่ 60 ปี หรือมากกว่าเมื่อนับตามวัยหรือผู้ที่เกษียณอายุจากการทำงานเมื่อนับตามสภาพเศรษฐกิจหรือผู้ที่สังคมยอมรับว่าสูงอายุจากการกำหนดของสังคม ซึ่งในสังคมปัจจุบันประชากรกลุ่มผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ผู้สูงอายุ เป็นวัยที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เพราะเป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลง เสื่อมโทรมถดถอยในด้านร่างกายและจิตใจ อาจมีโรคเรื้อรังที่ต้องการการดูแลและรักษา เช่น ความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ โรคกระดูกพรุน โรคหมอนรองกระดูกทับเส้นประสาท โรคจอประสาทตา เป็นต้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งผู้สูงอายุบางรายอาจ ไม่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ และอาจทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย ดังนั้น จุดประสงค์หลักของ การดูแลผู้สูงอายุ ก็คือการทำให้ผู้สูงอายุดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอิสระ และมีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยพึ่งพาผู้อื่นน้อยที่สุด (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2564) ซึ่งประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสังคมสูงอายุ (Ageing Society) มาตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา โดย 1 ใน 10 ของประชากรไทยเป็นประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป และคาดว่าประเทศไทยจะเป็น “สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์” (Complete Aged Society) ในปี 2564 คือประชากรสูงอายุจะเพิ่มขึ้นถึง 1 ใน 5 และเป็น “สังคมสูงวัยระดับสุดยอด” (Super Aged Society) ภายในอีก 20 ปี คือในปี 2578 โดยประมาณการว่าจะมีประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (ศิริวรรณ อรุณทิพย์ไพฑูรย์, 2563)

ผู้สูงอายุต้องได้รับความสนใจจากสังคมและบุคคลภายในครอบครัวต้องไม่ปล่อยปละละเลยหรือมองว่าผู้สูงอายุเป็นวัยที่ไร้คุณค่าในตัวเองหรือเป็นภาระต่อสังคม ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมผู้สูงวัยของประเทศไทยเกิดขึ้นในระยะเวลาอันสั้นและสั้นกว่าหลายประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยประเทศเหล่านั้นได้ใช้เวลามากกว่าครึ่งศตวรรษในการเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมสูงวัย สิ่งที่น่าเป็นห่วงสำหรับประเทศไทยคือ สัดส่วนผู้สูงอายุกับสัดส่วนวัยแรงงานใกล้เคียงกัน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565) ปัญหาอื่นก็จะเกิดขึ้นตามมาจากสถานการณ์ดังกล่าว

จึงส่งผลทำให้ปัจจุบันสังคมไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในสังคม หนึ่งนั้นคือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งทำหน้าที่ในการสอน ทำวิจัย บริการสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพของคนในสังคมให้ดีและมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยผู้สูงอายุ

คณะพยาบาลศาสตร์ กำหนดวิสัยทัศน์ คือ เป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลชั้นนำระดับสากล สร้างนวัตกรรมเพื่อการดูแลต่อเนื่องในทุกช่วงวัยโดยเฉพาะวัยผู้สูงอายุ และมีพันธกิจเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านสุขภาพของชุมชน สังคม และประเทศ ให้แก่บุคคลในทุกช่วงวัย รวมถึงวัยผู้สูงอายุ ซึ่งตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คณะพยาบาลศาสตร์ มีอาจารย์ ผู้มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในการวิจัยด้านผู้สูงอายุ โดยได้สร้างสรรค์ผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ และเป็นที่ประจักษ์ให้แก่คณะพยาบาลศาสตร์อย่างต่อเนื่อง และยังมีการส่งเสริมให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ด้านผู้สูงอายุมากขึ้นเช่นกัน

นอกจากนี้ คณะพยาบาลศาสตร์ ยังมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ คือ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพและฟื้นฟูสภาพผู้สูงอายุ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและดูแลสุขภาพกาย ใจ และสังคมของผู้สูงอายุ ซึ่งคณะพยาบาลศาสตร์ได้ดำเนินการก่อตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านผู้สูงวัยขึ้น ในปีพ.ศ. 2564 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม ป้องกัน รักษาและฟื้นฟูสุขภาพผู้สูงอายุและครอบครัวในทุกมิติ พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงวัยแบบองค์รวม พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการดูแล ป้องกัน รักษาและฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายวิจัย และบูรณาการสร้างเสริมศักยภาพของผู้สูงวัยในทุกภาคส่วน อีกทั้งคณะพยาบาลศาสตร์ยังส่งเสริมให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาทำวิจัยด้านผู้สูงอายุมากขึ้น ซึ่งหากเป็นผลงานตีพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุจะสามารถใช้ขอรับเงินรางวัลตีพิมพ์จากคณะพยาบาลศาสตร์ได้เพิ่มขึ้น

ในส่วนของการกิจการด้านศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ในด้านสุขภาพอนามัยและสุขภาพะด้านต่าง ๆ ของผู้สูงอายุในสังคมไทยเพื่อให้เกิดประโยชน์และสะดวกในการสร้างแหล่งค้นคว้างานวิจัยด้านผู้สูงอายุของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการสำรวจผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ ของอาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา คือ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2566 เพื่อดูแนวโน้มการทำวิจัยด้านผู้สูงอายุของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการเป็นข้อมูลอ้างอิง และทำให้ทราบถึงพัฒนาการด้านวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยในการกำหนดทิศทางการวิจัย และมาตรการส่งเสริมการวิจัยในด้านนี้ ให้เข้มแข็งต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจและศึกษาลักษณะของผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ ของอาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสกลนคร ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2566

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ เอกสารผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุที่ได้รับการตีพิมพ์ทั้งหมดของ อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ระหว่างปี พ.ศ.2555-2566

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกข้อมูลคุณลักษณะของงานวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และเอกสารวิชาการ เป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) ประกอบด้วย 1) สถานภาพนักวิจัย 2) แหล่งทุน 3) จำนวนเงินทุน 4) ปีที่ได้รับทุน 5) ปีที่ทำวิจัยสำเร็จ 6) ระยะเวลาการทำวิจัย 7) กรอบแนวคิด/องค์ความรู้ที่ใช้ 8) แบบของการวิจัย 9) ประเภทของผู้สูงอายุ 10) จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 11) สถานที่เก็บข้อมูล 12) เครื่องมือที่ใช้ 13) ผลการวิจัย/องค์ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัย 14) ปีที่เผยแพร่ 15) การเผยแพร่ และ 16) ระดับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index [CVI]) เท่ากับ .95 และได้ปรับปรุงแก้ไขความชัดเจนของแบบบันทึกคุณลักษณะของงานวิจัย ก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ จากผลงานวิจัยของอาจารย์และนักศึกษา จากเอกสารตีพิมพ์จากงานวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ และจากวารสารต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในปี 2555-2566 จำนวนทั้งสิ้น 71 เรื่อง ซึ่งเอกสารผลงานวิจัยทั้งหมดได้ผ่านการตรวจสอบจากทีมวิจัยและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องก่อนนำข้อมูลไปลงรหัสและลงข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

จริยธรรมในการวิจัย

การวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สาขาสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสกลนคร รหัสหนังสือรับรอง PSU IRB 2022 – ST – Nur 001 (Internal) ลงวันที่ 17 มีนาคม 2565 ซึ่งการวิจัยนี้กลุ่มตัวอย่าง

เป็นเอกสารผลงานวิจัย และข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยนี้ จะเก็บเป็นความลับ การนำเสนอจะนำเสนอในรูปแบบผลรวมและจะนำไปใช้ประโยชน์เฉพาะสำหรับการวิจัยเท่านั้น ผลการศึกษาจะนำเสนอให้กับผู้บริหารเพื่อการพัฒนางานวิจัยของคณะฯ ต่อไป

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะงานวิจัยตีพิมพ์ทางด้านผู้สูงอายุของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2566 สามารถแบ่งกลุ่มได้ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามสถานภาพของนักวิจัย (N= 71)

สถานภาพ	จำนวน (ร้อยละ)
อาจารย์	17 (23.9)
นักศึกษาปริญญาโท (ไทย)	31 (43.7)
นักศึกษาปริญญาโท (นานาชาติ)	17 (23.9)
นักศึกษาปริญญาเอก	6 (8.5)
รวม	71 (100.0)

จากตารางที่ 1 สถานภาพนักวิจัยที่ทำวิจัยด้านผู้สูงอายุ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2566 พบว่า คณะพยาบาลศาสตร์ มีผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่เป็นผลงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรไทย จำนวน 31 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมาเป็นผลงานวิจัยของอาจารย์ และนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนานาชาติ มีจำนวนเท่ากันคือ 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.9 และผลงานของนักศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.5

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก

จำแนกตามปีที่ได้รับการเผยแพร่ (N=71)

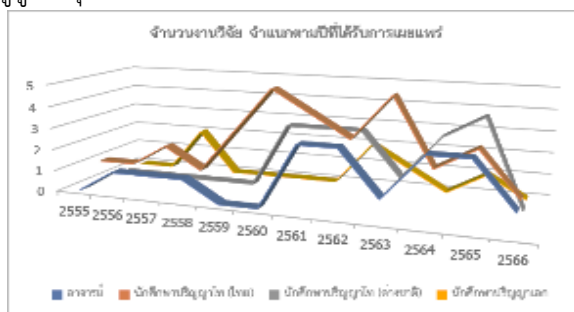
ปี พ.ศ.	อาจารย์	นักศึกษาปริญญาโท (ไทย)	นักศึกษาปริญญาโท (ต่างชาติ)	นักศึกษา ปริญญาเอก	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
2555	0	1 (1.4)	0	0	1 (1.4)
2556	1 (1.4)	1 (1.4)	0	0	2 (2.8)
2557	1 (1.4)	2 (2.8)	0	2 (2.8)	5 (7.0)
2558	1 (1.4)	1 (1.4)	0	0	2 (2.8)
2559	0	3 (4.2)	0	0	3 (4.2)
2560	0	5 (7.0)	3 (4.2)	0	8 (11.3)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	อาจารย์	นักศึกษาปริญญาโท (ไทย)	นักศึกษาปริญญาโท (ต่างชาติ)	นักศึกษา ปริญญาเอก	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
2561	3 (4.2)	4 (5.6)	3 (4.2)	0	10 (14.1)
2562	3 (4.2)	3 (4.2)	3 (4.2)	2 (2.8)	11 (15.5)
2563	1 (1.4)	5 (7.0)	1 (1.4)	1 (1.4)	8 (11.3)
2564	3 (4.2)	2 (2.8)	3 (4.2)	0	8 (11.3)
2565	3 (4.2)	3 (4.2)	4 (5.6)	1 (1.4)	11 (15.5)
2566	1 (1.4)	1 (1.4)	0	0	2 (2.8)
รวม	17 (23.9)	31 (43.7)	17 (23.9)	6 (8.5)	71 (100.0)

จากตารางที่ 2 จำนวนผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุที่ได้รับการเผยแพร่ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2566 พบว่า คณะพยาบาลศาสตร์ มีผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ ในปี 2562 และ ปี 2565 มีผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุมากที่สุด จำนวน 11 เรื่องเท่ากัน (ร้อยละ 15.5) ส่วนใหญ่เป็นผลงานวิจัยของอาจารย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท (หลักสูตรไทย) และนักศึกษาระดับปริญญาโท (หลักสูตรนานาชาติ) จำนวน 3 เรื่อง เท่ากัน (ร้อยละ 4.2) รองลงมาในปี 2561 มีจำนวนผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ 10 เรื่อง (ร้อยละ 14.1) และในปี 2560 ปี 2563 และ ปี 2564 มีจำนวนผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ เท่ากัน คือ 8 เรื่อง (ร้อยละ 11.3) ปี 2557 มีจำนวนผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ จำนวน 5 เรื่อง (ร้อยละ 7.0) และปี 2559 มีจำนวนผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุจำนวน 3 เรื่อง (ร้อยละ 4.2) ในปี 2556 และ ปี 2558 มีจำนวนผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุเท่ากัน คือ 2 เรื่อง (ร้อยละ 2.8) ส่วนปี 2555 มีจำนวนผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุน้อยที่สุด คือ 1 เรื่อง (ร้อยละ 1.4) ตารางนี้แสดงให้เห็นว่ามีการทำวิจัยด้านผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2560-2562

ภาพประกอบที่ 1 แสดงจำนวนงานวิจัยอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก จำแนกตามปีที่ได้รับการเผยแพร่ (N= 71)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก
จำแนกตามประเภทของผู้สูงอายุ (N=71)

ประเภทผู้สูงอายุ	อาจารย์ จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญาโท (ไทย) จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญาโท (ต่างชาติ) จำนวน(ร้อยละ)	นักศึกษา ปริญญาเอก จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
สุขภาพดี	6 (8.5)	5 (7.0)	6 (8.5)	4 (5.6)	21 (29.6)
ติดเตียง	0	3 (4.2)	0	0	3 (4.2)
ซึมเศร้า	0	1 (1.4)	1 (1.4)	0	2 (2.8)
โรคเรื้อรัง	2 (2.8)	6 (8.4)	3 (4.2)	1 (1.4)	12 (16.9)
สมองเสื่อม	3 (4.2)	1 (1.4)	0	0	4 (5.6)
วิกฤต/ระยะท้าย	2 (2.8)	4 (5.6)	2 (2.8)	1 (1.4)	9 (12.7)
อื่น ๆ เช่น สืบบุหรืาลฯ	4 (5.6)	11 (15.5)	5 (7.0)	0	20 (28.2)
รวม	17 (23.9)	31 (43.7)	17 (23.9)	6 (8.5)	71 (100.0)

จากตารางที่ 3 จำนวนผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ จำแนกประเภทของผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี เป็นประเภทงานวิจัยด้านผู้สูงอายุที่นักวิจัยจัดทำมากที่สุด คือ อาจารย์ และนักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 6 เรื่องเท่ากัน (ร้อยละ 8.5) นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรไทย มีจำนวน 5 เรื่อง (ร้อยละ 7.0) และนักศึกษาปริญญาเอก มีจำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 5.6)

รองลงมาเป็นผู้สูงอายุโรคเรื้อรัง เช่น โรคเบาหวาน, โรคความดันโลหิตสูง, โรคหลอดเลือดสมอง, โรคหัวใจ ซึ่งนักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรไทย มีการศึกษาผู้สูงอายุกลุ่มนี้มากที่สุด คือ 6 เรื่อง (ร้อยละ 8.4) รองลงมาเป็นนักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 3 เรื่อง (ร้อยละ 4.2) อาจารย์ จำนวน 2 เรื่อง (2.8) และนักศึกษาปริญญาเอก มีเพียง 1 เรื่อง (ร้อยละ 1.4) ส่วนผู้สูงอายุวิกฤต/ระยะท้าย จำนวน 9 เรื่อง (ร้อยละ 12.7) โดยนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรไทย มีการศึกษาผู้สูงอายุวิกฤต/ระยะท้าย มากที่สุด คือ 4 เรื่อง (ร้อยละ 5.6) ส่วนอาจารย์และนักศึกษาปริญญาโทศึกษาเท่ากัน คือ 2 เรื่อง (ร้อยละ 2.8) และนักศึกษาปริญญาเอก ศึกษาเพียง 1 เรื่อง (ร้อยละ 1.4)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก
จำแนกตามรูปแบบการวิจัย (N=71)

รูปแบบการวิจัย	อาจารย์ จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญาโท (ไทย) จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญาโท (ต่างชาติ) จำนวน(ร้อยละ)	นักศึกษา ปริญญาเอก จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
เชิงปริมาณ					
การพรรณนา	3 (4.2)	6 (8.5)	1 (1.4)	1 (1.4)	11 (15.5)
การหาความสัมพันธ์	0	2 (2.8)	0	0	2 (2.8)
การทำนาย	0	0	1 (1.4)	0	1 (1.4)
กึ่งทดลอง	3 (4.2)	14 (19.7)	5 (7.0)	2 (2.8)	24 (33.8)
การทดลอง	1 (1.4)	1 (1.4)	0	0	2 (2.8)
อื่น ๆ	2 (2.8)	4 (5.6)	4 (5.6)	0	10 (14.1)
เชิงคุณภาพ					
ปรากฏการณ์วิทยา	4 (5.6)	2 (2.8)	0	1 (1.4)	7 (9.9)
ชาติพันธุ์วิทยา	1 (1.4)	0	2 (2.8)	0	3 (4.2)
เชิงปฏิบัติการ	1 (1.4)	1 (1.4)	1 (1.4)	0	3 (4.2)
การศึกษาเฉพาะกรณี	1 (1.4)	1 (1.4)	0	0	2 (2.8)
อื่น ๆ	1 (1.4)	0	3 (4.2)	2 (2.8)	6 (8.5)
รวม	17 (23.9)	31 (43.7)	17 (23.9)	6 (8.5)	71 (100.0)

จากตารางที่ 4 จากการวิเคราะห์วิธีการศึกษางานวิจัยด้านผู้สูงอายุของอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก พบว่า รูปแบบการวิจัยที่นิยมใช้มากที่สุด คือ การวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 50 เรื่อง (ร้อยละ 70.4) แบบกึ่งทดลอง จำนวน 24 เรื่อง (ร้อยละ 33.8) รองลงมาคือ การวิจัยเชิงปริมาณแบบพรรณนา จำนวน 11 เรื่อง (ร้อยละ 15.5) การหาความสัมพันธ์ และแบบทดลอง มีจำนวนเท่ากันคือ 2 เรื่อง (ร้อยละ 2.8) และแบบการทำนาย 1 เรื่อง (ร้อยละ 1.4) ตามลำดับ สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพมีเพียง 21 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.6 โดยแบ่งเป็นการวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยา จำนวน 7 เรื่อง (ร้อยละ 9.9) รองลงมา คือการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยา และเชิงปฏิบัติการ มีจำนวนเท่ากัน คือ 3 เรื่อง (ร้อยละ 4.2) แบบการศึกษาเฉพาะกรณี จำนวน 2 เรื่อง (ร้อยละ 2.8) นอกจากนี้ยังมีแบบวิจัยอื่น ๆ เช่น เชิงสำรวจ เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เชิงพัฒนาเพื่อสร้างเครื่องมือ และแบบทบทวนวรรณกรรม รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก
จำแนกตามแหล่งทุนวิจัย (N=71)

แหล่งทุนวิจัย	อาจารย์ จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญา โท (ไทย) จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญาโท (ต่างชาติ) จำนวน(ร้อยละ)	นักศึกษา ปริญญาเอก จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
งบประมาณแผ่นดิน	1 (1.4)	0	0	0	1 (1.4)
กองทุนวิจัยคณะฯ	2 (2.8)	0	0	0	2 (2.8)
บัณฑิตวิทยาลัย	0	31 (43.7)	17 (23.9)	6 (8.5)	54 (76.1)
สกว.	1 (1.4)	0	0	0	1 (1.4)
วช.	4 (5.6)	0	0	0	4 (5.6)
อื่น ๆ	5 (7.0)	0	0	0	5 (7.0)
ระบุไม่ได้	4 (5.6)	0	0	0	4 (5.6)
รวม	17 (23.9)	31 (43.7)	17 (23.9)	6 (8.5)	71 (100.0)

จากตารางที่ 5 จากการศึกษานักศึกษาจำนวน ร้อยละของงานวิจัยด้านผู้สูงอายุของอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก จำแนกตามแหล่งทุนวิจัย พบว่า แหล่งทุนที่มีอาจารย์และ นักศึกษาได้รับการสนับสนุนมากที่สุดคือ บัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 54 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 76.1 รองลงมาคือ แหล่งทุนภายนอกอื่น ๆ เช่น มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, มหาวิทยาลัย ราชภัฏสุราษฎร์ธานี, The University of Missouri, Thai Health Promotion Foundation จำนวน 5 เรื่อง (ร้อยละ 7.0) และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) จำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 5.6) กองทุนวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.8 ส่วนแหล่งทุนจากงบประมาณ แผ่นดิน และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มีจำนวนเท่ากัน คือ 1 เรื่อง (ร้อยละ 1.4)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก
จำแนกตามจำนวนเงินทุนวิจัย (N=71)

เงินทุนวิจัย (บาท)	อาจารย์ จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญาโท (ไทย) จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญาโท (ต่างชาติ) จำนวน(ร้อยละ)	นักศึกษา ปริญญาเอก จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
< 50,000	1 (1.4)	31 (43.7)	16 (22.5)	6 (8.5)	54 (76.1)
50,000-100,000	5 (7.0)	0	1 (1.4)	0	6 (8.5)
ระบุไม่ได้	11 (15.5)	0	0	0	11 (15.5)
รวม	17 (23.9)	31 (43.7)	17 (23.9)	6 (8.5)	71 (100.0)

จากตารางที่ 6 จากการศึกษาจำนวน ร้อยละของงานวิจัยด้านผู้สูงอายุของอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก จำแนกตามจำนวนเงินทุนวิจัยที่ได้รับ จากจำนวน 60 เรื่อง (11 เรื่อง ไม่สามารถระบุแหล่งทุนได้ชัดเจน) พบว่า จำนวนเงินทุนวิจัยที่ได้รับส่วนใหญ่ น้อยกว่า หรือเท่ากับ 50,000 บาท จำนวน 54 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 76.1 รองลงมา คือ 50,000-100,000 บาท จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.5

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก
จำแนกตามระดับการตีพิมพ์เผยแพร่ (N=71)

ระดับการตีพิมพ์ เผยแพร่	อาจารย์ จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญาโท (ไทย) จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญาโท (ต่างชาติ) จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษา ปริญญาเอก จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
ระดับชาติ	5 (7.0)	29 (40.8)	3 (4.2)	0	37 (52.1)
ระดับนานาชาติ	12 (16.9)	1 (1.4)	13 (18.3)	6 (8.5)	32 (45.1)
อื่น ๆ วิทยานวิจัย	0	1 (1.4)	1 (1.4)	0	22.8
รวม	17 (23.9)	31 (43.7)	17 (23.9)	6 (8.5)	71 (100.0)

จากตารางที่ 7 จากการศึกษา จำนวน ร้อยละของระดับการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยด้าน ผู้สูงอายุของอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก พบว่าระดับการตีพิมพ์เผยแพร่ส่วนใหญ่ คือ ระดับชาติ จำนวน 37 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 52.1 รองลงมา คือ ระดับนานาชาติ จำนวน 32 เรื่อง (ร้อยละ 45.1) และวิทยานวิจัย จำนวน 1 เรื่อง (ร้อยละ 1.4)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก
จำแนกตามผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ที่ค้นพบ (N=71)

ผลการวิจัย/ องค์ความรู้ที่ค้นพบ	อาจารย์ จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญาโท (ไทย) จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญาโท (ต่างชาติ) จำนวน(ร้อยละ)	นักศึกษา ปริญญาเอก จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
1. ผลต่อการปฏิบัติการพยาบาล					
1.1 การสร้างเสริมสุขภาพ	3 (4.2)	3 (4.2)	4 (5.6)	2 (2.8)	12 (16.9)
1.2 การป้องกันโรค	0	3 (4.2)	0	0	3 (4.2)
1.3 การดูแลรักษา	5 (7.0)	8 (11.3)	5 (7.0)	1 (1.4)	19 (26.8)
1.4 การฟื้นฟูสภาพ	4 (5.6)	10 (14.1)	5 (7.0)	1 (1.4)	20 (28.2)
2. ผลทางการบริหารการพยาบาล					
2.1 การพัฒนาระบบบริการ	3 (4.2)	1 (1.4)	1 (1.4)	0	5 (7.0)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก
จำแนกตามผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ที่ค้นพบ (N=71)

ผลการวิจัย/ องค์ความรู้ที่ค้นพบ	อาจารย์ จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญาโท (ไทย) จำนวน (ร้อยละ)	นักศึกษาปริญญาโท (ต่างชาติ) จำนวน(ร้อยละ)	นักศึกษา ปริญญาเอก จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
2.2 การพัฒนาหลักสูตร	2 (2.8)	0	1 (1.4)	1 (1.4)	4 (5.6)
2.3 การพัฒนาสมรรถนะ	0	6 (8.5)	1 (1.4)	1 (1.4)	8 (11.3)
รวม	17 (23.9)	31 (43.7)	17 (23.9)	6 (8.5)	71 (100.0)

จากตารางที่ 8 จากการศึกษางานวิจัยอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก พบว่า ผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ที่ค้นพบส่วนใหญ่เป็นผลต่อการปฏิบัติการพยาบาล ในเรื่องการพัฒนาหลักสูตร ผู้สูงอายุ จำนวน 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 28.2 รองลงมาเป็นผลด้านการดูแลรักษา จำนวน 19 เรื่อง (ร้อยละ 26.8) ผลด้านการสร้างเสริมสุขภาพ จำนวน 12 เรื่อง (ร้อยละ 16.9) และผลทางการบริหารการพยาบาล ด้านการพัฒนาสมรรถนะ จำนวน 8 เรื่อง (ร้อยละ 11.3) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการสำรวจผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุของอาจารย์ และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2566 มีจำนวนทั้งหมด 71 เรื่อง สรุปได้ว่า ผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเพิ่มสูงมากในช่วง 5 ปีหลัง (ปี 2560-2565) ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากในช่วงเวลาดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทำงานวิจัย/การจัดอบรม/กิจกรรมด้านผู้สูงอายุ เพิ่มมากขึ้น เช่น สนับสนุนงบประมาณเป็นเงินรางวัลสำหรับงานวิจัยที่ดำเนินการด้านผู้สูงอายุ สนับสนุนงบประมาณในการนำเสนอผลงานทางวิชาการ/นวัตกรรมด้านผู้สูงอายุ ให้แก่อาจารย์ นักศึกษาระดับปริญญาตรี และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการด้านผู้สูงอายุ และส่งเสริมอาจารย์ให้มีความเชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้สูงอายุ เช่น ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพและฟื้นฟูสภาพผู้สูงอายุ และศูนย์วิจัยความเป็นเลิศด้านผู้สูงอายุ ของคณะพยาบาลศาสตร์ เป็นต้น โดยสามารถแยกอภิปรายผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

สถานภาพนักวิจัยที่ทำวิจัยด้านผู้สูงอายุ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2566 พบว่า ผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่เป็นผลงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรไทย รองลงมาเป็นผลงานวิจัยของอาจารย์ และนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนานาชาติ และผลงานของ

นักศึกษาระดับปริญญาเอก ซึ่งแสดงให้เห็นว่างานวิจัยของคณะพยาบาลศาสตร์ ได้ถูกขับเคลื่อนผ่านงานวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก ซึ่งอาจารย์ได้ส่งเสริมให้นักศึกษาทำวิจัยด้านผู้สูงอายุมากขึ้น

สำหรับจำนวนผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุที่ได้รับการเผยแพร่ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2566 พบว่า คณะพยาบาลศาสตร์ มีผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุมากที่สุดในปี 2562 และ ปี 2565 รองลงมา คือ ปี 2561 ปี 2560 ปี 2563 ปี 2564 ปี 2557 ปี 2559 ปี 2556 ปี 2558 ปี 2555 ตามลำดับ มากไปหาน้อย แสดงให้เห็นว่าการทำวิจัยด้านผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2560-2562 ซึ่งจากผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุของคณะพยาบาลศาสตร์ที่ผ่านมาสะท้อนให้เห็นว่า คณะพยาบาลศาสตร์ได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยด้านผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น และมีการส่งเสริมให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทำวิจัยด้านผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ทั้งนักศึกษาระดับปริญญาโท และนักศึกษาระดับปริญญาเอก

ประเภทของงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ พบว่า อาจารย์ นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรนานาชาติ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรไทย และนักศึกษาระดับปริญญาเอก มีการทำวิจัยในผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีมากที่สุด รองลงมาเป็นผู้สูงอายุวิกฤติ/ระยะท้าย โดยนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรไทย มีการศึกษาผู้สูงอายุวิกฤติ/ระยะท้าย มากที่สุด ส่วนอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาโทศึกษาเท่ากัน และนักศึกษาระดับปริญญาเอก นอกจากนี้มีการศึกษาในผู้สูงอายุโรคเบาหวาน (นักศึกษาระดับปริญญาโท และอาจารย์สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุทางอายุรศาสตร์, 2564: M Ischaq Nabil Asshiddiqi, กันตพร ยอดไชย และเพลินพิศ ฐานิวัฒนานนท์, 2564: นักศึกษาระดับปริญญาโท และอาจารย์สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุทางอายุรศาสตร์, 2562) และผู้ป่วยระยะวิกฤติ/ระยะสุดท้าย (นักศึกษาระดับปริญญาโท และอาจารย์สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุทางอายุรศาสตร์, 2562: นักศึกษาระดับปริญญาโท และอาจารย์สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน, 2562: นักศึกษาระดับปริญญาโท และอาจารย์สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน, 2565) มากกว่าผู้ป่วยสูงอายุประเภทอื่น ๆ เนื่องจากคณะพยาบาลศาสตร์มีอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านผู้สูงอายุที่เป็นโรคเบาหวาน และผู้สูงอายุในระยะวิกฤติ/ระยะสุดท้าย ซึ่งได้ผลิตผลงานวิจัยในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง

รูปแบบการวิจัยด้านผู้สูงอายุของอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก พบว่า รูปแบบที่อาจารย์และนักศึกษานิยมใช้มากที่สุดคือ การวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิธีที่ใช้ศึกษามากที่สุดเป็นแบบกึ่งทดลอง รองลงมา คือ การวิจัยเชิงปริมาณแบบพรรณนา การหาความสัมพันธ์ แบบทดลอง และแบบการทำนาย ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการวิจัยเชิงปริมาณมีระเบียบวิธีการวิจัย มีขั้นตอนในการศึกษาวิจัย ไม่ซับซ้อนและใช้เวลาไม่นาน มักจะเป็นการศึกษาเพื่อสำรวจหา

ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยอาศัยแบบสอบถามที่มีโครงสร้างอย่างเป็นทางการในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์โดยกระบวนการสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกันตพร ยอดไชย, (2562) ที่เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง และศึกษาผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมภาวะโภชนาการต่อพฤติกรรมสุขภาพด้านโภชนาการและภาวะโภชนาการในผู้สูงอายุสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งเป็นการวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยา รองลงมา คือการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยา และเชิงปฏิบัติการ มีจำนวนเท่ากัน แบบการศึกษาเฉพาะกรณี นอกจากนี้ยังมีแบบวิจัยอื่น ๆ เช่น เชิงสำรวจ เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เชิงพัฒนาเพื่อสร้างเครื่องมือ และแบบทบทวนวรรณกรรม

เมื่อจำแนกตามแหล่งทุนที่สนับสนุนการทำวิจัยของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์มากที่สุด คือ บัณฑิตวิทยาลัย อาจจะเนื่องมาจากผลงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นของนักศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยเป็นแหล่งทุนหลักที่สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในทุกปี รองลงมาคือ แหล่งทุนภายนอกอื่น ๆ เช่น มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, The University of Missouri, Thai Health Promotion Foundation และยังมีสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กองทุนวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ งบประมาณแผ่นดิน และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยแหล่งทุนจะส่งผลต่อจำนวนเงินทุนวิจัยที่ได้รับในการทำวิจัยด้านผู้สูงอายุ ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนเงินทุนวิจัยส่วนใหญ่ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท เนื่องจากผลงานส่วนใหญ่เป็นผลงานของนักศึกษา ซึ่งได้รับเงินสนับสนุนในการทำวิจัยไม่เกิน 50,000 บาท โดยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจะได้รับทุนสนับสนุนจากบัณฑิตวิทยาลัยเป็นหลักและต่อเนื่องในทุก ๆ ปี และเป็นแหล่งทุนที่สำคัญที่จะทำให้มีผลงานวิจัยของนักศึกษาเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องได้ (บัณฑิตวิทยาลัย, 2566)

รูปแบบการเผยแพร่งานวิจัยด้านผู้สูงอายุเป็นบทความวิจัยตีพิมพ์ในวารสาร ส่วนใหญ่ตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยในระดับชาติ ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1 เนื่องจากตามประกาศทุนวิจัย ในเงื่อนไขหรือข้อตกลงจากแหล่งทุนต่าง ๆ นั้น โครงการวิจัยที่ได้รับทุนจากแหล่งทุนต่าง ๆ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ จะต้องมีการตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ เพื่อให้งานวิจัยนั้น ๆ แล้วเสร็จโดยสมบูรณ์ (ประกาศทุนสนับสนุนการวิจัยจากเงินรายได้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประจำปีงบประมาณ, 2566; ประกาศทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินกองทุนวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2566) รองลงมา คือ ระดับนานาชาติ และรายงานวิจัย อาจจะเพราะการตีพิมพ์ระดับนานาชาติมีขั้นตอนและกระบวนการตีพิมพ์ที่ยุ้งยากกว่าการตีพิมพ์ระดับชาติ ดังนั้น คณะพยาบาลศาสตร์ควรส่งเสริมให้อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ

ที่อยู่ในฐานข้อมูล Web of Science หรือ Scopus เนื่องจากการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ในอนาคต

ผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัย พบว่า ผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ที่ค้นพบส่วนใหญ่เป็นผลต่อการปฏิบัติการพยาบาล ในเรื่องการฟื้นฟูสภาพผู้สูงอายุ รองลงมาเป็นผลด้านการดูแลรักษา ผลด้านการสร้างเสริมสุขภาพ และผลทางการบริหารการพยาบาล ด้านการพัฒนาสมรรถนะ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการนำไปใช้ตัดสินใจในการบริหารสถาบัน และสู่การพัฒนาการดำเนินงานวิจัยด้านผู้สูงอายุของคณะพยาบาลศาสตร์ รวมทั้งการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุต่อไป
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับอาจารย์/บุคลากร และนักศึกษาในการทำวิจัยและผลิตผลงานทางวิชาการด้านผู้สูงอายุต่อไป
3. เป็นข้อมูลสำหรับการนำองค์ความรู้จากงานวิจัยผู้สูงอายุไปใช้ประโยชน์ในการบริการสุขภาพแก่ประชาชนและผู้ป่วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเพิ่มวิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสนทนากลุ่ม โดยสอบถามจากผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางพัฒนางานวิจัยด้านผู้สูงอายุต่อไป
2. ควรมีการศึกษางานวิจัยในด้านอื่น ๆ ของคณะพยาบาลศาสตร์ เพื่อจะได้ทราบแนวโน้มในการทำวิจัยของอาจารย์ในคณะฯ และจะได้หาแนวทางสนับสนุนงานวิจัย ต่อไป
3. ควรเพิ่มขอบเขตการศึกษางานวิจัยด้านผู้สูงอายุ เช่น ศึกษางานวิจัยด้านผู้สูงอายุในภาคใต้ หรือ ศึกษางานวิจัยด้านผู้สูงอายุในประเทศไทย เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2564). **ดูแล ผู้สูงวัย อย่างไร...ให้สุขภาพสบายใจ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.dop.go.th/th/know/15/741>. เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2566.
- กันตพร ยอดไชย และ ภาวนิกา ทองสง. (2562). “ผลของโปรแกรมส่งเสริมภาวะโภชนาการต่อพฤติกรรมสุขภาพด้านโภชนาการและภาวะโภชนาการในผู้สูงอายุโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่

- มีภาวะขาดสารอาหาร”. **วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์**. ปีที่ 39 ฉบับที่ 4. หน้า 1-15.
- กิตติพร เนาวิสุวรรณ และปฐมามาศ โชติบัณ. (2560). “ปฏิสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ ประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุ และการอาศัยอยู่ร่วมกันกับผู้สูงอายุที่มีผลต่อสมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา”. **วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. ปีที่ 4 ฉบับที่ 2. หน้า 59-68.
- กุลวดี โรจน์ไพศาลกิจ และ ยุติ รอดจากภัย (2561). “สุขภาวะของผู้สูงอายุและปัจจัยทำนายสุขภาวะของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและชนบทของไทย”. **วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา**. ปีที่ 13 ฉบับที่ 1. หน้า 113-127.
- จิรัชยา เคล้าดี, สุกชัย นาคสุวรรณ และจักรวาล สุขไมตรี (2560). “ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดนครศรีธรรมราช”. **วารสารราชพฤกษ์**. ปีที่ 15 ฉบับที่ 1. หน้า 27-32.
- เจษฎา นกน้อย และวรรณภรณ์ บริพันธ์. (2560). “คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา”. **วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์**. ปีที่ 9 ฉบับที่ 3. 94-105.
- ประกาศทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินกองทุนวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประจำปีงบประมาณ 2566. (2566). **ประกาศทุนคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**.
- ประกาศทุนสนับสนุนการวิจัยจากเงินรายได้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประจำปีงบประมาณ 2566. (2566). **ประกาศทุน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**.
- ปิติพร สิริทิพากร และคณะ. (2562). “ความชุกของกลุ่มอาการสูงอายุและลักษณะของผู้ป่วยสูงอายุที่เข้ารับการรักษา ในคลินิกผู้สูงอายุ โรงพยาบาลศิริราช”. **วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ**. ปีที่ 37 ฉบับที่ 3. หน้า 20-29.
- กรปภา จันท์สีทอง และทัศนาศูววรรณะปรกรณ์ (2561). “ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการจัดการตนเองของผู้สูงอายุกลุ่มอาการโรคหลอดเลือดหัวใจเฉียบพลัน ในโรงพยาบาลตติยภูมิ กรุงเทพมหานคร”. **วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. ปีที่ 30 ฉบับที่ 2. หน้า 81-95.
- ศิริวรรณ อรุณทิพย์ไพฑูรย์. (2563). **สังคมสูงวัย...ความจริงประเทศไทย**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.dop.go.th/th/know/3/276>.
- สุภาภรณ์ คำเรืองฤทธิ์. (2556). “การเตรียมความพร้อมเพื่อวัยสูงอายุของประชากรไทย”. **วารสารประชากรศาสตร์**. ปีที่ 29 ฉบับที่ 1. หน้า 53-59.

เสาวนีย์ ไกรอ่อน และสาริณี วอนแก่น้อย. (2558). “การพัฒนาระบบเครือข่ายเพื่อดูแลผู้สูงอายุ โรคความดันโลหิตสูงจากโรงพยาบาลสู่ชุมชน”. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา. ปีที่ 21 ฉบับที่ 1. หน้า 41-53.